

Beleggingsbeleid voor polishouders

Leidsche verzekeringen

Versie 1.1

1. Inleiding

- 1.1 Dit document beschrijft het beleggingsbeleid voor polishouders, meer specifiek: klanten met een verzekeringsgerelateerd beleggingsproduct (verder: beleggingsverzekering).
- 1.2 Het duurzaam beleggingsbeleid voor de eigen activa van Leidsche hebben wij opgenomen in een ander beleidsdocument: onze Investment Policy.
- 1.3 Klanten met een beleggingsverzekering van Leidsche beleggen voor eigen rekening en risico. Leidsche kent geen interne beleggingsfondsen ('huisfondsen'). Polishouders hebben de keuze uit een groot aantal beleggingsfondsen (inclusief indexfondsen) en ETFs¹ van externe fondsaanbieders. Met verschillende risicoprofielen.
- 1.4 Leidsche is zich bewust van haar verantwoordelijkheid ten aanzien van mens en milieu. Daarom hechten wij veel waarde aan een duurzame en maatschappelijk verantwoorde samenstelling van het assortiment voor onze klanten met een beleggingsverzekering.
- 1.5 Bij de selectie van beleggingsmogelijkheden hanteren wij onder meer:
- de UNGP's (UN Guiding Principles on Business and Human Rights);
 - de OESO-richtlijnen; en
 - het IMVO Convenant Verzekeringssector.
- In de bijlagen is hierover meer informatie opgenomen.
- 1.6 Wij onderschrijven de doelstelling van het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in de verzekeringssector (IMVO) en zullen jaarlijks stappen zetten om het beleggingsbeleid (ook) voor onze polishouders verder te concretiseren.
- 1.7 Doelstelling van dit beleggingsbeleid is om klanten met een beleggingsverzekering middels een kwalitatief hoogstaand en divers beleggingsassortiment in staat te stellen (steeds meer) op verantwoorde wijze te beleggen en zo op langere termijn vermogensgroei te realiseren. Hierbij spelen veiligheid, transparantie, risicodiversificatie en duurzaamheid een belangrijke rol.

¹ ETFs zijn beleggingsinstrumenten die een index op de voet volgen. Ze combineren de voordelen van aandelen met die van een beleggingsfonds. Technisch gezien is een ETF een beleggingsfonds waarin alle aandelen van een index zijn opgenomen in een identieke verhouding. Daardoor is een ETF nagenoeg gelijk aan de stand van een index of een fractie daarvan.

- 1.8 Voor onze beleggingsverzekeringen hanteren wij een aantal **beleggingsovertuigingen**, die het uitgangspunt vormen van onze (financiële) dienstverlening.

Onze beleggingsovertuigingen

1. Een beleggingsverzekering is een belegging voor de langere termijn.
2. Wij kiezen voor onafhankelijke externe fondsbeheerders, vermogensbeheerders en adviseurs.
3. Beleggingen moeten begrijpelijk en transparant zijn.
4. We zijn kritisch op de kosten van beleggingen.
5. We streven naar flexibiliteit, zodat rekening kan worden gehouden met wijzigende omstandigheden.
6. ESG-beleggen loont. Daarom zoeken wij bij de selectie van beleggingsmogelijkheden voor onze verzekeringen zoveel mogelijk aansluiting bij de uitgangspunten van ons duurzaamheidsbeleid.

- 1.9 Het **Beleggingscomité** adviseert de directie over het Beleggingsbeleid voor polishouders en de wijze waarop dat wordt uitgevoerd. Het Beleggingscomité bestaat uit een multidisciplinair team dat kan bogen op een ruime en gevarieerde ervaring en vergadert tenminste vier maal per jaar, onder voorzitterschap van de CFRO (bestuurslid Financiën en Risk).
- 1.10 Om aan te sluiten bij de meest recente ontwikkelingen zal dit beleid jaarlijks worden geëvalueerd. De uitkomst van deze evaluatie zal ertoe leiden dat het beleid waar nodig wordt aangepast. Op die manier waarborgen wij dat ons beleggingsbeleid aansluit bij de recente wet- en regelgeving, onze visie, onze polishouders en andere relevante ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB).
- 1.11 Wij hebben het beleggingsbeleid opgesteld met het klantbelang voor ogen. In een uitzonderlijk geval kan het voorkomen dat een strikte naleving van dit beleid zou leiden tot onbillijke of onredelijke gevolgen. In dat geval kunnen wij in het klantbelang het beleggingsbeleid aanpassen, of voor bepaalde (groepen) polishouders afwijken van het beleid. Ook kan een polishouder ons zelf schriftelijk verzoeken om van het beleggingsbeleid af te mogen wijken. In het afwijkingsverzoek moet duidelijk worden aangegeven waarom een strikte toepassing van het beleggingsbeleid onwenselijk is. Het verzoek wordt beoordeeld door het Beleggingscomité. Beleidsafwijkingen zijn slechts mogelijk met instemming van de compliance functie en na goedkeuring door de directie.

2. Onze beleggingsverzekeringen

- 2.1 Voor onze beleggingsverzekeringen onderscheiden wij de volgende beleggingswijzen:
- Zelf beleggen;
 - Systeembeleggen ('lifecycle beleggen'); en
 - Vermogensbeheer.
- 2.2 Het vermogensbeheer van de beleggingsfondsen en ETFs waarin onze polishouders kunnen beleggen geschiedt door externe **fondsbeheerders** als: VanEck, BlackRock, iShares, Vanguard, UBS, Statestreet, Brandes of Hof Hoorneman Bankiers.
- 2.3 Beleggingsadvies kan worden verstrekt door een **vermogensbeheerder** waarmee wij samenwerken, zoals Persist Global Wealth Management, Heliot Vermogensbeheer, Comfort Vermogensbeheer, Dexxi of Index Capital. Deze vermogensbeheerders kunnen hierbij kiezen uit de beleggingsfondsen en ETFs van de fondsbeheerders die wij in het beleggingsassortiment hebben opgenomen.
- 2.4 Een beleggingsverzekering komt tot stand via bemiddeling door een **financieel adviseur** (intermediair). Een beleggingsverzekering is een complex product. Daarom kunnen consumenten dit product niet zonder hulp van een adviseur afsluiten ('execution only').
- 2.5 Het **Beleggingscomité** voor beleggingsverzekeringen is verantwoordelijk voor het toezicht op de beleggingsmogelijkheden voor onze polishouders, inclusief:
- de selectie van beleggingsmogelijkheden (beleggingsfondsen en ETFs);
 - de aanstelling van vermogensbeheerders; en
 - de ontwikkeling en uitvoering van het beleggingsbeleid.

3. Ons duurzaam beleggingsbeleid

3.1 Op basis van onze doelstelling en beleggingsovertuigingen binnen het beleggingsbeleid voor beleggingsverzekeringen, hebben wij de volgende ESG-uitgangspunten gedefinieerd:

- a. ten minste 5% van de poliswaarde wordt duurzaam belegd (dat wil zeggen: in een 'lichtgroene' beleggingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 8 lid 1 SFDR);
- b. wij sluiten beleggingen uit die in strijd zijn met onze overtuigingen over maatschappelijk verantwoord beleggen;
- c. de verduurzaming van het beleggingsassortiment van Leidsche is een continu proces dat aanpassingen en wijzigingen tot gevolg kan hebben binnen dit beleggingsbeleid.

3.2 Implementatie ESG Integratie

Implementatie van ESG integratie verloopt via ons selectie- en monitoringbeleid. ESG criteria zijn integraal onderdeel van onze selectie- en monitoringsprocedures. De ESG criteria worden meegewogen in het besluit om al dan niet een bepaalde fondsbeheerder of vermogensbeheerder te selecteren.

3.3 Selectie

Het ESG-beleggingsbeleid wordt onder meer vormgegeven door selectie van fondsbeheerders die:

- a. de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UNPRI) hebben ondertekend. UNPRI moedigt het integreren van milieu-, sociale- en bestuurlijke criteria (ESG-criteria) in het beleggingsproces aan;
- b. zich committeren aan de Guiding Principles on Business and Human Rights van de Verenigde Naties;
- c. zich committeren aan de OESO-gedragslijnen; en
- d. een verantwoord beleggingsbeleid hebben geformuleerd dat aansluit op ons beleggingsbeleid voor klanten met een beleggingsverzekering.

3.4 Engagement

Leidsche spoort haar fondsbeheerders aan om zoveel mogelijk de zogenoemde ESG-criteria toe te passen bij de selectie van individuele beleggingstitels.

Met aangestelde vermogensbeheerders hebben wij afgesproken dat zij ESG-beleggen nadrukkelijk betrekken in de advisering aan onze polishouders en voor de beleggingen een ondergrens hanteren van '5% duurzaam'. Waar mogelijk oefenen vermogensbeheerders hun invloed uit op fondsbeheerders, in lijn met het Leidsche ESG beleid.

Minimaal jaarlijks evalueert Leidsche met de fondsbeheerders en vermogensbeheerders die een materieel deel van de beleggingsportefeuille voor Leidsche beheren, wat hun inspanningen zijn geweest op ESG en welke resultaten hiermee zijn behaald.

Het engagementbeleid met betrekking tot de individuele beleggingstitels wordt ingevuld door de fondsbeheerder als juridisch eigenaar (meer informatie onder: Actief aandeelhouderschap).

3.5 Uitsluitingenlijst voor beleggingsverzekeringen

Leidsche sluit op voorhand beleggingen uit die we in strijd achten met een verantwoord beleggingsbeleid. In dit uitsluitingenbeleid gaan wij verder dan de wettelijke vereisten (anti persoons- en clustermunitie). Wij sluiten ook bedrijven uit die betrokken zijn bij de productie van tabak.

Minimaal jaarlijks wordt de uitsluitingenlijst door het Beleggingcomité geactualiseerd. De uitsluitingenlijst wordt op onze website gepubliceerd. De etfs, indexfondsen en beleggingsfondsen hebben mogelijk een ander uitsluitingsbeleid.

Index trackers hebben een passief beleid waarin een bepaalde index wordt gevolgd. Hieruit volgt dat niet altijd voorkomen kan worden dat toch een (klein) deel van de beleggingen niet compliant is met de uitsluitingenlijst van Leidsche. Leidsche is zich hier van bewust en heeft hiervoor tolerantienormen gedefinieerd (conform AFM richtlijnen). Voor (actieve) beleggingsfondsen gelden striktere normen, aangezien deze fondsen actief hun invloed op de selectie van beleggingen kunnen uitoefenen.

Tenminste halfjaarlijks worden de beleggingsportefeuilles getoetst aan onze uitsluitingenlijst.

3.6 Doelstellingen

Wij hebben een aantal doelstellingen gedefinieerd. Uitgangspunt hierbij zijn de onderstaande VN duurzame ontwikkelingsdoelen. Leidsche streeft ernaar om zoveel als mogelijk aan te sluiten bij deze doelen.

3.7 Voor alle ETFs/indexfondsen en beleggingsfondsen in ons beleggingsassortiment voor polishouders met een beleggingsverzekering hebben wij op portefeulleniveau de volgende basis doelstellingen gedefinieerd:

- a. jaarlijks een dalend aandeel gemiddeld gewogen CO₂ uitstoot;
- b. jaarlijks een verbetering op ESG in algemene zin;
- c. aandeel UNGC violations maximaal 2%;
- d. aandeel Very Severe Controversies maximaal 2%;
- e. aandeel controversiële wapens maximaal 1%;
- f. aandeel tabaksbedrijven maximaal 1%

Alle andere beleggingen (niet in ETFs/indexfondsen en beleggingsfondsen) zijn op dit moment niet materieel; hiervoor geleden vooralsnog geen doelstellingen.

3.8 De score op de gedefinieerde thema's wordt jaarlijks gerapporteerd aan het Beleggingscomité. Deze resultaten worden daarna gepubliceerd op de website van Leidsche.

3.9 Als levensverzekeraar hecht Leidsche sterk aan gezondheid in algemene zin. Daarom hebben wij een uitsluitingenlijst opgesteld specifiek voor tabaksbedrijven. Op fondsniveau geldt een plafond van maximaal 1% tabaksindustrie. Voor ETFs en index trackers geldt een plafond van 5%.

3.10 Leidsche committeert zich aan de uitsluitingenlijst (anti-persoons en clustermunitie) van het Verbond. Voor (actieve) fondsen geldt een plafond van 0%, voor ETFs en index trackers geldt een plafond van 1%.

3.11 In de onderstaande matrix hebben wij de VN duurzame ontwikkelingsdoelen afgezet tegen onze doelstellingen:

VN Duurzame Ontwikkelingsdoelen	Doelstelling Leidsche					
	a) ESG verhoging	b) CO2 verlaging	c) UNGC-principles	d) Severe controversies OECD	e) Clustermunitie en kernwapens	f) Tabak beperking
1. Einde aan armoede			X	X		
2. Einde aan honger			X			
3. Gezondheid en welzijn			X	X	X	X
4. Goed onderwijs	X	X	X	X		
5. Vrouwen en mannen gelijk			X	X		
6. Schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen			X			
7. Duurzame en betaalbare energie	X	X	X			
8. Fatsoenlijke banen en economische groei	X	X	X	X		
9. Innovatie en duurzame infrastructuur			X			
10. Minder ongelijkheid	X	X	X	X		
11. Veilige en duurzame steden			X		X	
12. Duurzame consumptie en productie			X	X		
13. Klimaatverandering aanpakken	X	X	X			
14. Bescherming van zeeën en oceanen	X	X	X			
15. Herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit	X	X	X	X		
16. Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid			X	X	X	
17. Partnerschappen voor de doelen			X	X		

3.12 Actief aandeelhouderschap

Het stembeleid bij aandeelhoudersvergaderingen en/of andere vormen van positieve ESG beïnvloeding worden ingevuld door de fondsbeheerder. Leidsche streeft ernaar dat geselecteerde fondsbeheerders actief gebruik maken van het stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen, om mede daarmee het gedrag van ondernemingen waarin wordt belegd te beïnvloeden.

In aanvulling op artikel 3.4 (engagement) zal Leidsche voor de rechtstreekse beleggingen in beleggingstitels (niet zijnde ETF/indexfondsen en beleggingsfondsen) indien daartoe aanleiding is overwogen haar stemrecht uit te oefenen, dan wel via een externe partij te laten stemmen.

3.13 Impact investing

Wij streven ernaar ook beleggingsmogelijkheden aan te bieden met een verwachte positieve impact op de maatschappij. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren via een indextracker die gericht is op schone energie.

3.14 Rapportage

Halfjaarlijks wordt het beleggingsassortiment door Operational Finance gecontroleerd op compliance met ESG-criteria. De uitkomst hiervan wordt gerapporteerd aan de Risk Management Functie en het Beleggingscomité. Deze halfjaarlijkse toetsing kan aanleiding geven tot tussentijdse actie om het ESG-beleid aan te passen.

3.15 Wij rapporteren via onze website over onze inspanningen op het gebied van duurzaam beleggen. Zo is op de website onder andere een samenvatting van het beleggingsbeleid, fondsinformatie, de uitsluitingenlijst en een rapportage van de engagementactiviteiten terug te vinden.

4. Overzicht criteria beleggingsfondsen en ETFs

- 4.1 Voorafgaand aan een investering wordt een due diligence proces uitgevoerd waarbij wordt bekeken of de beoogde beleggingsmogelijkheid voldoet aan een reeks criteria, die voortvloeien uit onze doelstelling en beleggingsovertuigingen:
- a. index tracker boven investment funds;
 - b. lage kosten boven hoge kosten;
 - c. fysieke replicatie van ETFs boven synthetische replicatie;
 - d. geen securities lending;
 - e. dividend reclaim mogelijkheid;
 - f. lokale domiciliatie: Nederland boven Europa, Europa boven Wereld;
 - g. hoge dagelijkse liquiditeit i.v.m. handelsmogelijkheden;
 - h. lage bid/offer spreads;
 - i. minimale omvang AuM EUR 100 mln. met langlopend track record;
 - j. accumulatieve boven distributieve aandelen klassen;
 - k. best performende beleggingsmogelijkheid, ongeacht duratie;
 - l. geen performance fees;
 - m. Solvency II top line informatie is beschikbaar;
 - n. SFDR informatie is beschikbaar;
 - o. genoteerde boven niet genoteerde beleggingsmogelijkheid;
 - p. geen opties of derivaten;
 - q. gediversificeerde portefeuilles;
 - r. totale kosten (vermogensbeheerder, adviseur, Leidsche) maximaal 2% all-in;
 - s. geen appetite voor individuele aandelen en obligaties;
 - t. geen investment vehicles die buiten AFM toezicht vallen.
 - u. de criteria zoals genoemd in 3.7.
- 4.2 Een negatieve uitslag leidt er in beginsel toe dat een beleggingsmogelijkheid niet in het beleggingsassortiment wordt opgenomen.
- 4.3 Een negatieve uitslag leidt er in beginsel toe dat een beleggingsmogelijkheid niet in het beleggingsassortiment wordt opgenomen.

Bijlage 1: UN Global Compact en UN PRI

UN Global Compact: voor bedrijven

De UN Global Compact is een initiatief van de VN met als doel bedrijven wereldwijd aan te moedigen een ESG-beleid te ontwikkelen en daarover te rapporteren. De UN Global Compact vraagt bedrijven om universele normen en waarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en anti-corruptie in hun bedrijfsvoering te verankeren.

In 2021 hebben meer dan 12.000 bedrijven verspreid over 160 landen dit initiatief onderschreven. Deze bedrijven committeren zich daarmee aan de volgende 10 principes van de UN Global Compact:

1. Het respecteren van mensenrechten.
2. Er zeker van te zijn dat ze niet medeplichtig zijn aan schendingen van mensenrechten.
3. Het erkennen van de vrijheid van vereniging (zoals in een vakbond) voor bijvoorbeeld collectieve onderhandeling.
4. Het elimineren van alle vormen van dwangarbeid.
5. Het afschaffen van kinderarbeid.
6. Een verbod op discriminatie op de werkvloer.
7. Prudent te handelen bij milieuvraagstukken.
8. Zich in te zetten voor een beter milieu.
9. Zich in te zetten voor ontwikkeling en spreiden van milieuvriendelijke technologieën.
10. Bestrijding van corruptie, waaronder afpersing en omkoping.

Deze 10 principes zijn gebaseerd op verschillende internationale verdragen, zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, conventies van de International Labour Organisation en het VN-verdrag tegen corruptie.

Voor meer informatie: <http://www.unglobalcompact.org/>

UN PRI: voor institutionele beleggers

Voor institutionele beleggers zijn de VN-richtlijnen voor verantwoord beleggen (UN PRI) geïntroduceerd. Eind 2020 hebben ruim 2000 institutionele beleggers met in totaal \$ 100 biljoen aan belegd vermogen deze richtlijnen ondertekend. Beleggers willen met het ondertekenen van deze richtlijnen een positieve bijdrage willen leveren aan het milieu, de maatschappij en goed bestuur (ESG).

De UN PRI bestaat uit de volgende zes richtlijnen voor institutionele beleggers:

1. Het hanteren van ESG-doelstellingen in de beleggingsanalyses en –beslissingen.
2. Het opstellen als actieve eigenaren, waarbij ESG-doelstellingen in de activiteiten worden meegenomen.
3. Het aansporen van bedrijven en overheden waarin wordt belegd om openheid te geven over hun ESG-beleid.
4. Het promoten van het gebruik van de UN PRI binnen de financiële sector.
5. Het onderling samenwerken om de effectiviteit van het ESG-beleid te vergroten.
6. Het rapporteren van de eigen inspanningen als fondsbeheerder op het gebied van ESG.

Voor meer informatie: www.unpri.org

Bijlage 2: OESO-richtlijnen

De OESO-richtlijnen maken duidelijk wat de Nederlandse overheid (en meer dan 40 andere landen) van bedrijven verwacht op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) bij het internationaal zakendoen.

De richtlijnen bieden handvatten voor bedrijven om met kwesties om te gaan. Denk bijvoorbeeld aan ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie. Hiermee vormen de OESO-richtlijnen het uitgangspunt voor het Nederlandse internationaal MVO-beleid.

De richtlijnen gaan over:

1. Begrippen en uitgangspunten
2. Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid
3. Informatieverstrekking
4. Mensenrechten
5. Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen
6. Milieu
7. Bestrijding van corruptie, omkopingsverzoeken, en afpersing
8. Consumentenbelangen
9. Wetenschap en technologie
10. Mededinging
11. Belastingen

Hoewel de richtlijnen gericht zijn op multinationale ondernemingen, geven ze de aan te bevelen praktijken voor alle ondernemingen weer (het "due diligence"-principe).

Voor meer informatie: <https://www.oesorichtlijnen.nl/>

Bijlage 3: IMVO Convenant Verzekeringssector

Brancheorganisaties in de verzekeringssector, maatschappelijke organisaties, vakbonden en rijksoverheid hebben het IMVO convenant internationaal maatschappelijk verantwoord beleggen in de verzekeringssector ondertekend. Dit convenant helpt om meer inzicht te krijgen in de internationale keten en zo problemen zoals mensenrechtenschendingen, milieuschade en dierenleed te voorkomen en aan te pakken.

Voor meer informatie: www.imvoconvenanten.nl